

André Salmon

KAPCSOLATOK – CORRESPONDANCES

RÉSZLETEK¹

Farkas István képeihez

ERDŐ

Kiáltásod az erdőn, ó papírlap jelmezébe
bújt leány akit pávának néznek a vadászat forgatagában,
mikor a hercegi kürt jelzi a vad csörtetését, vagy ép-
pen a Lemondást.

Nimfák terítsétek meg a Király Asztalát,
hófehér abrosszal a pápai áldáshoz vagy Corot
estebédjéhez.

Itt egy évszázad csak a tölgyön múlik,
amely látta születését, és Sokszögű Leonardo és Diane
de Poitiers talpig meztelenül, agyoncicomázva mint egy
Cellini-ötvözte kard, ebben a szarvasok borzongásától
remegő levegőben, a kelő és elülő szél a falevelek
milliárdjai, mint megannyi hajótörött tenyér, mi más,
ó Vízi Lány, Naszádok Építője, ha nem a Vizek Délibáb-
ja mindez?

Erdőm, te felfordított Óceán!

A legsugoribb varázsló, Monsieur Oulfe, a

¹ Somlyó György műfordításai Farkas István 1978-ban a Nemzeti Galériában megrendezett kiállítása alkalmából készültek. Csak néhány darabot publikált közülük: *Nagyvilág*, 23, 1978, 5. 674–677. – majd kötetben: *Az utazás. Francia költők antológiája Charles Baudelaire-től Marc Cholodenkóig*. Budapest, 1984. 134–139. és *Szélrózsa. Az utazás. [Összegyűjtött versfordítások III. köt. 3. bőv. kiad.]* Békéscsaba, 1995. 152–153. Itt most a kimaradt fordításokat adjuk közre, amelyek *nem-autográf*, azaz vélhetően nem Somlyó kezétől származó kézírással (mely az eredeti, a Salmon-féle kiadást imitálja) maradtak ránk a Magyar Nemzeti Galéria Adattárában, a teljes ciklust a képekkel együtt ld. Kopócsy Anna: „Egymásba csendül a szín és a hang s az illat.” Farkas István és André Salmon közös munkája: a Coorespondances mappa. In: *Kihűlt világ*, i. m., 52–65. A szöveget gondozta Bardoly István és Markója Csilla. © Somlyó György örököse.

két-képes színház igazgatója, csak egyetlen díszletet ismer.

Televény árapálya, zuzmók és kétéltű rovarok a vörhenyes vadállatok fájdalmas csörtetése alatt, akik egy zátonyt hordanak a fejükön.

Szintjelző rúd imbolyog a homokágyon és egyetlen madár sem ül az ágakon.

Monsieur Oulfe, növénygyűjtő körútján mérgezésben meghal, amit egy Ördög sugallatára, egy tál gombától kapott, egy tál gombától vagy egy kosár tarisznyaráktól.

ÍZEK

Ne tudnátok, hogy a kiégett földeken érnek a legüdítőbb gyümölcsök, és hogy a paraszt kézműipar ott formálja a gyilkos napon másodszer is kiégetett agyagból azokat a korsókat, amelyek egyedül tudják hűvösen tartani a legtisztább vizet.

- Szeretem ezt, mondja az étvágyától mámoros Epheszoszi, mert ha az Istennő, aki mákkal keveri a búzát, megengedi, hogy dugig lakjak mindennel, akkor gondolom, fel is kell üdülnöm, és azt akarom, ha más nem is, hogy legalább mindaz, amivel mintegy rendeltetészerűen oly bőségben élhetek, a ritkaság erényével bírjon.

- Csak jól vigyázz, mondja a költő, aki a templomokkal felérő erdőkben nyert oktatást, ahol szent elefántok járnak, vigyázz, el ne feledd, hogy ezekhez a nyalánságokhoz csípős pirospaprikát is hozzáadnak.

S egymást figyelve, bár lehet, hogy nem is látva egymást, mindketten megsimogatták valamelyiket ezek közül a női mellet formázó fazekak közül.

MADAGASZKÁR

Azok voltak a szép idők Kapitányom
CALYPSO, LA CONSTANTE, L'INDÉCISE és
COQUETTE

Mikor sodródó jégtáblák dühével
 A kalandvágó a partokhoz vetett
 Csapódtunk hanyódtunk le és fel
 Hogy tüzet fogjanak mint gyúlékony rakományok

Volt egyszer, hogy a hajósinasokat, ezeket a
 szerencsétlen gyerekeket ringassa a tengeri Ispotály fehér-
 ségében, ezeket a szerencsétlen gyerekeket, ezeket a szerel-
 metes gyerekeket, volt egyszer egy durva Négerhajcsár, aki-
 nek vén szíve úgy vert szőrös mellében, mint a korbács.

Ment a Széplány után a fedélközbe bőszen
 Nem tudva hogy ha már ura csak így maradhat
 El merje-e majd adni a szomszéd kikötőben
 Nem tudva mi helye lehet hajón a papnak

Andranosamorta Ambatondrazaka Fianarantsoa Man-
 palandiana Miarmarino Meratanana Analalava Farafangana
 Irohibé Ihosa ezek a szép szigeti elnevezések

A szén az úr itt Kapitány a baknál
 Kikötve füstölögnek a hajók
 Az érzékeny Négerhajcsár halott
 De a Szerelem most is vesztegár alatt áll

Orrvitorla Árbóckosár Bika Felsudárvitorla Fogáskötő és
 Fogáshúzó kötéll és Feszítőkötéll Előárbóc ezek a szép hajózási
 elnevezések.

FEHÉR TENGERTENÉK

Hol van hát az, aki fülébe súgja a Halaknak
 aztán közel hozná őket saját Eustach-kürtjéhez és meg-
 hallgatná válaszukat, hogy hírt kapjon drága barátjáról,
 aki Hindosztánba vagy Monotapába távozott, s az aggódó
 barátság már hajótöréstől retteg?

Ki festi meg a Zodiákust a Veritas Hivatalban?
 Ki fogja ki ezt a szörnyet, amely elég öreg,
 hogy megmondja nekünk mindazoknak a nevét,
 „Kik elmentek keresni az ismeretlen földet,
 S nem tértek vissza soha többet”?

A Nap Házának tavában fickándó Szép Halak!
A Halak: Jupiter - Csütörtök - Kék - Krizolitkő
Baljóslatú ragozások...

Ez, mondja a maghrebi lány, mondja a százkilós
nyakláncot viselő Csavargó lány, ez a Zodiákus Pokla,
ahonnan csak a Szerelem hálói húzhatnak ki téged.

Somlyó György fordítása